

Zwart staat je goed

Zwart staat je goed

Bert van Nispen

ISBN 978 94 021 5686 7

Uitgave 2016

© 1997 Bert van Nispen

Omslagfoto Rúben Gál

1.

Toen Frank opstond had hij geen idee dat deze dag het begin zou zijn van een merkwaardige ontwikkeling, die zijn leven zou veranderen.

"Ach, wat een lief kuikentje" zei hij, toen hij zijn ei met een mes opensloeg. Even hadden zijn vrouw en zijn dochter verschrikt opgekeken, zelf net met het mes in de aanslag om hun ei te onthoofden. Een fractie van een seconde maar, want direct zagen zij de grap in en beseften dat dit een bijdrage van Frank aan de vrolijkheid van dit paasontbijt was.

Rond de middag werd Frank opgebeld door mevrouw van Swaay. Jezus, dat was lang geleden dat hij iets van haar gehoord had. Hij dacht dat dat oude mens allang dood was.

Frank was nu op weg naar een psychiatrisch ziekenhuis, een heel eind rijden, om zijn jeugdvriendinnetje Laura op te zoeken. Hij had haar in geen twintig jaar gezien, of iets over haar vernomen. Hij had absoluut geen idee hoe haar leven er sinds de tijd dat zij samen waren geweest, had uitgezien. Met Laura's moeder, mevrouw van Swaay, had hij nooit goed op kunnen schieten. Frank dacht dat zij het hem altijd kwalijk was blijven nemen dat hij de maagdelijkheid van haar dochter had gestolen. Vreemd, dacht Frank nu, als iets je gestolen kan worden is het toch wel je maagdelijkheid. Laura's moeder had flink in de rats gezeten toen zij destijds merkte dat Laura zich afvroeg of zij zwanger was. Ze had daar overdreven op gereageerd met "schande voor de familie" en zo. Het liep echter allemaal zo'n vaart niet en Frank had zijn toenmalige

kandidaat-schoonmoeder niet erger kunnen tergen dan door de hele situatie schouderophalend te bagatelliseren. Daar schiep hij dan, toen hij een jaar of twintig was, zichtbaar genoeg in en dit kwam de verhouding niet ten goede.

Het had Frank verbaasd dat het mens, dat nu toch wel in de zeventig moest zijn, hem had gebeld met het verzoek om Laura een bezoek te brengen. Dat Laura was opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis maakte hem ongerust. Dat hij nu, twintig jaar later, te hulp werd geroepen, deed hem vermoeden dat de situatie ernstig was. Hij dacht nog vaak aan Laura. Zij was altijd, zoals dat met eerste liefdes gaat, zijn grote liefde gebleven, maar hij had gedacht dat zij hem al lang vergeten was. Misschien had Laura nu naar hem gevraagd en dat zou het tegendeel bewijzen. Dat maakte hem blij. Zijn behoefte om nuttig te zijn, misschien zelfs wel de reddende engel, werd hierdoor bevredigd en aan zijn wens om Laura nog eens terug te zien, werd nu door een onbekende en onzichtbare hogere macht tegemoetgekomen.

Het was een arme tijd geweest, waarin Frank was opgegroeid. Vlak na de oorlog, waarin zijn vader en moeder bijna alles waren kwijtgeraakt behalve hun moed om met het leven door te gaan, was hij geboren. Samen met duizenden andere kinderen, want iedereen had toch wel, bewust of onbewust, gewacht met kinderen krijgen. Gewacht op betere tijden, waarin kinderen goed konden opgroeien. Met zijn vader en moeder was Frank als driejarige kleuter een keer mee geweest om een tafel en vier stoelen te kopen in een winkel met tweedehands spullen. De mensen die dit meubilair hadden afgedankt, moesten eigenlijk wel schatrijk zijn geweest, bedacht hij nu, want in die tijd kon niemand zich

veel permitteren. Een beangstigende gedachte was het achteraf, dat hij misschien wel jaren lang op stoelen had gezeten van mensen die fout waren geweest in de oorlog. Of juist waren omgekomen of afgevoerd. Toch had Frank zijn eerste kinderjaren niet als arm ervaren. Hij herinnerde zich een heel plezierige tijd, waarin de gezelligheid in het gezin heel belangrijk was, waarschijnlijk alleen maar bij gebrek aan veel betaalbaar vertier. Het behaaglijke zaterdagavondgevoel van toen kwam nu weer bij hem boven. Dan werden er oude kranten op tafel gelegd en kwam er een bruin papieren zak met pinda's, die zijn moeder vrijdags op de markt had gekocht. Met z'n allen werden de pinda's gepeld en opgegeten, eigenlijk een onbelangrijke versnapering die nu in de herinnering het hoofdprogramma van de avond scheen geweest. Frank herinnert zich de penetrante geur van de suikerfabriek waar zij vlakbij woonden en die van november tot aan sinterklaas te ruiken was. De campagne heette dat. Samen met de verflucht van zelfgemaakt speelgoed vormde dat de sinterklaasgeur, want als klein kind wist je natuurlijk geen verband te leggen tussen de prachtige cadeaus die sinterklaas bracht en de verflucht, die al weken in huis was waar te nemen. Zo hoorde bij Kerstmis de geur van echt dennengroen, bestaande uit een kerstboom, dat was alles. Maar dan wel een kerstboom met gekleurde lampjes, gekleurde ballen, een vogeltje en een trompetje, waar, als je erop blies, echt geluid uit kwam. Een zelfgemaakte kerststal met een gipsen Jezus, Maria en Jozef ontbrak natuurlijk niet en Frank vergeet nooit die keer dat het hele dressoir bijna in brand stond. De Utermöhlen's zigzagwatten, die als sneeuw moesten dienen, hadden vlam gevat doordat even de kaarsjes echt mochten branden. De herders en de schapen, de drie koningen met hun kameel en zwarte slaaf, de os en de ezel en

ook de engel, die altijd door een inventieve constructie boven de kerststal moest komen te hangen, waren al even gips als de rest. Pa had deze kerstgroep uit een uit de oorlog overgebleven inboedel weten te bemachtigen en dacht daarmee de buit van zijn leven in de wacht te hebben gesleept. De rest van het gezin liet hem in die waan. De kerstkransjes hingen in de boom en als je lief was, mocht je er een pakken. Die smaakten hetzelfde als de chocoladebeestjes, die er met sinterklaas te snoepen waren. Volgens Frank maakten ze die van speciale chocola, want ze smaakten heel anders dan gewone chocola. Wat ze met de Kerst aten, was ieder jaar weer een verrassing. Niet alleen voor de kinderen, maar ook voor vader en moeder, want zij namen deze belangrijke beslissing meestal pas de dag voor Kerstmis. Op die dag - en dan liefst nog zo laat mogelijk - kon je vaak goede zaken doen, door één van de overgebleven beesten bij de poelier aan te schaffen. Wel was de keuze dan beperkt, niet alleen qua aantal verschillende diersoorten, maar ook trof je op die tijd de uitzonderlijkste afmetingen aan, niet passend bij de gemiddelde gezinsomvang. Ook werd het kerstmenu nog aangepast aan de inhoud van het kerstpakket waarmee vader op de dag voor Kerst gewoonlijk thuiskwam. De inhoud daarvan bestond overwegend uit voor die tijd zeer ongewone delicatessen. Truffels, gerookte zalm, een ander jaar weer dadels en mandarijnen in blik. Het ontbrak moeder aan kennis en ervaring in de bereiding van zulke buitenissige, exclusieve en exotische gerechten en ingrediënten, waardoor je toch meestal met de vreemdste combinaties op je bord zat te kijken en het gevoel kreeg, dat deze smaak toch nooit de bedoeling van al dat heerlijks kon zijn. De wonderlijke combinatie van gekleurde lichtjes, dennen-, verf- en suikerbietengeur, door een kinderkoortje gezongen sinterklaas- en kerstliedjes die uit

de radio kwamen en de speciale decemberchocola, vormden nu één grote nostalgische tijdsimpressie. Na twee jaar kleuterschool bij de nonnen was de carrière van Frank begonnen op de lagere school. Lopend ging hij daar naar toe, een afstand van bijna twee kilometer, die hij toen met zijn kleine beentjes vier maal per dag moest afleggen. Dat was heel gewoon, niemand had een fiets en slechts een paar vaders hadden een auto. Die waren dan dokter of zakenman; andere beroepen en bezigheden leverden in die tijd veel te weinig op om die luxe te kunnen veroorloven. Frank was een lief jongetje, hij hoorde niet tot de stoere knapen die stiekem op het schoolplein met een vergrootglas een oude schoenveter probeerden te laten verschroeien, een van de ernstigste delicten waaraan je je kon schuldig maken. Dat dat zo erg was is nu, achteraf gezien, eigenlijk vreemd. Frank was een van de beste leerlingen, hetgeen de hoofdonderwijzer en zijn ouders deed besluiten hem na talloze "Ga zo door!"- en "Goed zo!"-stempeltjes in zijn keurige schriftjes naar het gymnasium te sturen. Dat was een hele eer voor een kind uit een arbeidersgezin en hoewel Frank toen nog niet kon begrijpen dat deze keuze voor zijn ouders een zwaar financieel offer betekende, had hij toch wel het gevoel dat hij erg zijn best moest doen om deze unieke kans te benutten.

Het bleef voor Frank een mannenwereld. Net als de kleuterschool en de lagere school, was ook het gymnasium een jongensschool. Scholen waar jongens en meisjes op zaten, bestonden toen alleen nog in de grote stad. Meisjes moesten in de kerk ook apart zitten en je moest het niet wagen om ook maar een stap op het schoolplein van de meisjesschool te zetten. Dat was een doodzonde en recidivisten stond de hel in het vooruitzicht. Dat maakte voor

de zich tot puber ontwikkelende jongens, meisjes tot een ondeugdelijke, satanische diersoort, waar je voor je eigen bestwil maar beter uit de buurt kon blijven, maar die voor sommigen toch de verbeelding prikkelde. Bij gebrek aan enig inzicht in erotische processen was de enige aanleiding tot hilariteit een foto van een beeld van een blote Romeinse god in het leerboek Latijn. Boeken waar blote vrouwen in stonden, werden door de bisschop onherroepelijk afgekeurd en boeken waaraan het bisschoppelijke stempel "imprimatur" ontbrak, kon je maar beter niet lezen, laat staan dat deze op school werden gebruikt. Hoewel de jongens in de eerste en tweede klas hoog opgaven van hun amoureuze ervaringen, was het voor iedereen een onuitgesproken wetenschap dat de seksuele belevenissen van de jongens beperkt bleven tot wat interessante fantasieën. Frank kon zich die tijd nog goed herinneren. Hij woonde toen met zijn vader, moeder en zusje in een tot etagewoningen vertimmerd herenhuis in een straat, die voor de oorlog rijke zakenmensen moest hebben gehuisvest. Het was een deftige, brede straat met in het midden een breed plantsoen met volwassen kastanjabomen. Zijn slaapkamertje was op de zolder en nauwelijks groter dan een moderne klerenkast. Over de houten vloer was een goedkope vloerbedekking aangebracht, zeil, dat in anderhalve meter brede banen tegen elkaar was gelegd. Op den duur brokkelde dit op de naden af en moesten steeds vaker met kleine spijkertjes de omhoog staande randen worden beteugeld, anders brak je er je nek over. Zo werd de aanschaf van nieuwe vloerbedekking uitgesteld totdat de portemonnee dat toeliet. Zo ver kwam het echter nooit. Door het zeil kon je de golving van de vloerplanken waarnemen, waardoor deze vloerbedekking geen esthetische functie had; hooguit hielp die tegen de tussen de planken optrekkende tocht. Frank sliep

in een opklapbed, dat zo ongeveer het enige meubilair in zijn kamer was. Dat bed stond meestal uitgekapt, want verder kon je op die kamer toch niets doen. 's Zomers was het warm en benauwd, zo vlak onder het mastieken dak en het door het open raam binnensijpelende geluid van het schaarse verkeer gaf een vredig gevoel. 's Morgens had dat geluid plaatsgemaakt voor vrolijk vogelgekwek. In de winter, als het 's nachts vroom, moest je diep onder de dekens kruipen om je een beetje comfortabel te voelen. Als je 's morgens de gordijnen open deed, had je vochtige adem, die in zo'n kleine kamer geen andere uitweg wist, zich op het glas vastgebeten en schitterende ijsbloemen getekend. Vanuit de dakkapel kon je in de goot kijken, waar de sneeuw als door een slagroomsput was aangebracht. Onaangeroerd door voeten, in tegenstelling tot die in de straat.

In die tijd had Frank ook wel gedachten gehad, waarvan hij zich had afgevraagd of dat nou de onkuisheid was die je volgens het negende gebod niet mocht begeren en volgens het zesde niet mocht doen. Op zich was de nummering van de geboden al merkwaardig. Er zat in ieder geval geen systeem in, waarin de zaken op onderwerp waren gerangschikt, anders hadden het zesde en negende gebod wel bij elkaar gestaan. Dus moesten de gebodsnummers wel de volgorde van belangrijkheid aangeven en was zondigen tegen het negende gebod toch vrij onschuldig. De naam van uw 's Heeren God zonder eerbied gebruiken scoorde wat dat betreft veel hoger en Frank hield het er daarom maar op dat onkuisheid zo erg nog niet was, als je er maar niet bij vloekte.

Han van der Leer, die bij hem in de tweede klas zat, werd alom gezien als iemand die veel levenservaring bezat.

Hij deed de tweede klas al voor de tweede keer en was niet alleen een jaar ouder dan de overigen, maar wist ook altijd precies wat er komen ging. Dat gold in het bijzonder voor de lessen. Van de Broek, de aardrijkskundeleraar, had zijn grapjes in zijn lesboek opgeschreven en waren dus voor Han uitermate voorspelbaar. Hij kon daar leuk op anticiperen door hem het gras voor de voeten weg te maaien, of door vragen te stellen waardoor hij de aangever werd en dus een soort medespeler in een act voor een komisch duo. Han fietste altijd met Frank naar school en terug, omdat hij bij hem in de buurt woonde. Onderweg liet hij blijken veel verstand te hebben van erotische aangelegenheden. Zo had hij een zus, die een paar jaar ouder was dan hijzelf en waarmee hij zei een slechte verstandhouding te hebben, maar wier liefdesleven hij toch nauwkeurig volgde. Hij bracht daar dan onderweg verslag van uit. Die enkele keer dat de informatie via een niet te traceren omweg bij haar terug kwam, kreeg Han er flink van langs, maar dat deed hem niet. Han was ook degene die wel aan verboden lectuur wist te komen en dat maakte hem geliefd.

Als je een jaar of zestien was, of om andere redenen in de derde of vierde klas belandde, werd van je verwacht dat je danslessen ging volgen. Niemand uit de klas had er enig benul van hoe het er daar aan toe zou gaan of zou moeten gaan en door de ouders werd voorgehouden dat het bij je opvoeding hoorde. Dat het een poging was om hun kinderen op een algemeen aanvaarde manier in contact met het andere geslacht te brengen, zonder al te veel door de duivel uitgestippelde wegen te moeten bewandelen, konden de jongens toen niet bevroeden. Er ging hun pas een licht op toen de ouders hen kennelijk allemaal dezelfde dansschool hadden aanbevolen. Toen zij zich daar meldden voor de

eerste les, bleken er uitsluitend nette meisjes aanwezig uit nette families en daar zat je niet op te wachten. Al even onvoorbereid en groen als de jongens, gedroegen deze meisjes zich zeer fatsoenlijk. Toch proefde je bij de meisjes meer remmingen en achteraf gezien moet dat bijna wel zijn veroorzaakt door de fikse waarschuwingen waarmee zij van huis werden gestuurd. Waar zij nou precies bang voor moesten zijn wisten zij ook niet, maar dat jongens gevaarlijk waren, dat hadden ze goed in hun oren geknoopt. De jongens waren zich van geen kwaad bewust en wisten ook nauwelijks hoe zij de in zich schuilende gevaarlijke krachten als jachtwapen zouden moeten inzetten. Deze tegengestelde verwachtingen leverden voor beide groeperingen een vreemd gedrag op, alsof je twee diersoorten bij elkaar had gezet, die in de vrije natuur elkaar nooit zouden zijn tegengekomen.

Om het ijs te breken, had de dansleraar eerst een paar danspassen voorgedaan, die de leerlingen met z'n allen moesten nadoen, ongeacht sekse. Pas daarna ging hij zich bezighouden met de uitleg van de omgangsvormen, die aan middeleeuwse kasteelrituelen deden denken. Het bleek gebruikelijk dat de heren de dames ten dans vroegen, hetgeen bij de meeste jongens, bij het aanhoren van deze jobstijding, de adem deed stokken. Het liefst waren zij direct massaal op de fiets gesprongen en zo hard mogelijk naar huis gereden, maar dat lieten zij elkaar niet merken. Dat zij voor het eerst in hun leven als "heren" werden aangesproken, maakte veel goed. Toen de eerste oefeningen aan de orde kwamen, waarbij per heteroëen paar moest worden aangetreden, was er paniek alom. Sommige jongens waren dapper en wierpen zich als een kamikazepiloot in de strijd. Op de hun aangeleerde manier knoopten zij hun colbertje dicht, renden

op een heimelijk reeds lang gadegeslagen slachtoffer af, bogen en brachten de liturgische tekst ten gehore: "Mag ik deze dans van u?" Het weerloze meisje, dat aldus ten prooi viel, diende zich onmiddellijk over te geven en zich met de triomfator naar de dansvloer te begeven. De jongen zou, als hij niet zo hard bezig moest zijn met de juiste indruk op het betreffende meisje te maken, ongetwijfeld zegevierend om zich heen hebben gekeken, of zijn seksegenoten deze opmerkelijke prestatie wel hadden gezien en of zij nu wellicht beteuterd in een hoekje hun verlies incasseerden. Frank leerde al snel, dat je je hoop niet op de leukste meisjes moest vestigen. De kans dat, als je daarop af stapte, je onderweg door geoefende sportlieden werd ingehaald, was niet onaanzienlijk. Als je dan quasinonchalant plotseling je koers moest wijzigen, moest je over heel wat acteertalent beschikken om deze onverhoedse beweging niet op een door de goden geïnspireerde solodans te laten lijken. In zulke gevallen moest je het meisje op wie je je zinnen had gezet, ook maar beter niet aankijken. De gemene glimlach die zij in je richting wierp, was al bijna dodelijk als deze je in de rug trof. Nee, de kansen op succes lagen duidelijk hoger als je op een minder geliefd mikpunt afstevende.

Er waren altijd een paar meisjes meer dan jongens. Waarom dat zo was, was niemand duidelijk, wellicht de dansleraar. De leraar kon zich daardoor gemakkelijk als reddende engel profileren, wanneer hij een overgebleven meisje als een ridder zelf ter hand nam en dit schepsel aldus een onverwachte eer ten deel viel. Heel gênant was de situatie dat alle meisjes, op enkele na, ten dans waren gevraagd en er nog een stuk of wat jongens stonden te twijfelen. Deze aldus afwachtende meisjes waren zich er duidelijk van bewust, dat

zij niet tot de meest uitverkorenen behoorden en zij voelden zich ook als zodanig geëtaleerd. De angst dat zij tot muurbloempje zouden zijn gedoemd, maakte hun positie bijzonder beschamend. De jongens voelden zich echter in een machtspositie; zij hadden het lot van deze nu kwetsbare opponenten volledig in handen en waren zich bewust van het feit, dat zij één hunner een onvergetelijke dienst zouden gaan bewijzen. Frank viel regelmatig de twijfelachtige eer te beurt om tot deze groep te behoren.

Het door het thuisfront stil verwachte, maar door Frank onvermoede resultaat, dat hier zijn eerste liefde zou ontstaan, werd niet bereikt. Veel later pas, toen hij de middelbare school met succes had afgerond en ging studeren, ging hij begrijpen hoe het spel gespeeld dient te worden. Eigenlijk was hij zich er nooit echt bewust van geweest, dat de mensheid uit twee soorten bestaat. Hij legde niet opzettelijk contact met meisjes, in de angst lastig gevonden te worden. Hij behandelde meisjes als gewone mensen en dat had ernstig ertoe bijgedragen dat hij tot dan toe alleen gebleven was. Of, zoals hij het zelf liever uitdrukte, vrij, of ongebonden. Dat had tenminste nog iets stoers. Maar zijn medestudente Laura was heel anders dan de meisjes die hij tot dan toe had ontmoet. Laura kwam uit een grote stad en had jarenlang op scholen gezeten waar ook jongens onderwijs genoten. Zij was bedreven in het glimlachen en was heel open, uitdagend bijna. Ze schiep er zichtbaar behagen in om te proberen Frank voor zich te winnen. Niet om hem met zijn verlegenheid te plagen, maar juist omdat ze hem mysterieus vond. Dat had een aantrekkingskracht op haar. Laura had al verschillende uitnodigingen afgeslagen, toen ze Frank op de man af vroeg:

"Ga jij zaterdag naar het feest bij Petra en Willem?"

Frank had niet begrepen, waarom hem die vraag gesteld werd en hield alle mogelijkheden nog open door te zeggen:

"Dat weet ik nog niet, hoor."

"Als je gaat, kom je mij dan ophalen? Dan gaan we samen."

Ja, als de zaken er zo voor staan, dacht Frank, dan ga ik natuurlijk wel.

"O.k.," zei Frank, "dat is dan afgesproken. Ik ga naar het feest en haal je op."

Frank had zich de dagen daaropvolgend in de zevende hemel gewaand. Het was toch bijna onvoorstelbaar? Het meisje, dat door haar glimlach de harten van bijna alle jongens op hol bracht, wilde uitgerekend met hem naar het feest. Een duidelijke keuze, dacht Frank, dit kan niet meer stuk. Hij beschouwde Laura vanaf dat moment als zijn vaste vriendin en ging fier door het leven. Hij maakte er echter geen ophef van en hield hun vriendschap geheim, om andere jongens niet uit te dagen. Hij had intussen wel geleerd dat jongens een meisje juist extra interessant vinden, als zij haar op een schijnbaar zwakke vijand denken te kunnen veroveren. En gezien de grote aantallen waarin populaire jongens in studentenkringen aanwezig waren, beschouwde hij zich als een zwakke tegenstander, die er maar het verstandigst aan deed om iedere vorm van competitie te vermijden. Toen hij op het feest arriveerde met Laura losjes aan zijn hand, genoot hij intens van de verbazing op de gezichten van zijn vrienden. Hij had er moeite mee, een overmoedige en triomfantelijke houding te onderdrukken, maar slaagde er toch in om te doen alsof Laura tot zijn standaarduitrusting behoorde en alsof dat altijd al zo geweest was. Het was dan ook een grote tegenslag dat Laura zich op het feest niet als zodanig manifesteerde en

net deed of ze met Frank geen andere band had dan met de anderen. Ze liet zich door iedereen ten dans vragen en Frank kon op de pesterige vraag van de jongens in kwestie

"Heb je er bezwaar tegen, als ik met Laura dans?" geen beter antwoord bedenken dan

"Nee, natuurlijk niet!" of "Dat hoeft je mij toch niet te vragen?", maar ondertussen voelde hij zich diep gegriefd. Vooral, doordat Laura met graagte op de uitnodigingen inging en zich niet geneerde om haar uitdagende karakter op de dansvloer te demonstreren. Het ergste was nog, dat Laura tegen het einde van het feest tegen Frank had gezegd

"Je hoeft me niet naar huis te brengen, hoor, ik rijd met Roderick mee." Alleen de naam al!

Toen is het eigenlijk al fout gegaan, bedacht Frank nu. Laura had toen niet begrepen hoe erg zij hem op dat moment gekwetst had, of ze had niet door hoezeer hij op haar gesteld was. Betekende een vriendschap niets voor haar? Had zij misschien nooit geleerd om echt van iemand te houden? Was het verschil tussen hem en de andere jongens voor haar minimaal? Het waren allemaal vragen, die Frank zich toen gesteld had en waar hij nu weer aan moest denken. Laura was nu toch opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis en hij probeerde zich voor te bereiden op de komende ontmoeting. Hij vond dat hij daarvoor in zijn hoofd een soort analyse moest maken van de ziel van Laura, om zich te kunnen voorstellen welke problemen tot haar ziekte konden hebben geleid. Maar dat ging natuurlijk niet. Van de laatste twintig jaar van haar leven wist hij niets, hoewel hij zich ook niet kon voorstellen dat een mens erg kan veranderen.

Het incident op het feest had ervoor gezorgd dat Frank boos, teleurgesteld en intens verdrietig naar huis was gegaan en de hele nacht met zijn verwerkingsproces bezig was. Maar de volgende dag kwam Laura weer vrolijk glimlachend bij hem aan de deur en deed, alsof ze de grootste vrienden waren.

"Was het leuk met Roderick?" kon Frank zich niet bedwingen.

Voor Laura, was dat het teken, dat Frank stapelgek op haar was en dat was voor haar voldoende.

"Natuurlijk", zei ze plagerig en liet een verdere uitleg achterwege. Zeker een jaar of anderhalf waren Frank en Laura dolgelukkig met elkaar geweest, al bleef Laura zo af en toe met andere jongens flirten om Frank zijn aandacht te behouden. Frank ging te vaak op Laura's plagerijen in en beschuldigde haar soms van lelijke dingen, waarna Laura hem soms een tijdje links liet liggen. De ruzies die zij daardoor hadden gingen niet onopgemerkt voorbij aan Laura's vader, die zijn dochter dan zo nodig tegen de boze mannen moest beschermen en daar hoorde Frank in zijn ogen ook bij. Haar moeder mocht Frank wel, maar zij was zo opgevoed, dat zij haar man altijd terzijde moest staan, dus een echte steun had Frank niet aan haar. De werkelijke krachtsverhoudingen bleken toen Laura dacht dat ze in verwachting was, hetgeen later echter gelukkig een vergissing van de natuur bleek. De vader van Laura keek bedenkelijk, toen ze hem vertelde dat ze in verwachting was. Haar moeder begon te huilen en daarna te schelden. "Ik wil niet dat je op deze leeftijd al met dat soort dingen bezig bent. Er zijn heus wel leukere dingen te bedenken om te doen." De vader zweeg en keek Frank aan, alsof hij zeggen wilde: "Zeg jij dan eens wat!", maar Frank kon ook niet zo snel iets bedenken dat leuker was dan neuken.

Hoewel dit incident iets samenzweerderigs had tussen Frank en Laura's vader, bedacht deze zich toch en viel weer snel terug in de rol van beschermer van zijn gehavende dochter. Het liep dan ook fout, toen Laura's vader Frank op een keer met een hark achterna zat en Frank daarna geruime tijd niets van zich liet horen. Dat gaf Laura's ouders de tijd om haar ervan te overtuigen, dat Frank niet deugde en zo is de eerste liefde van Frank weer uit zijn leven verdwenen.

Na jaren van rouw ontmoette Frank de vrouw met wie hij nu al vele jaren getrouwd was. Een echt gelukkig huwelijk, zij pasten perfect bij elkaar. Toch was hij Laura nooit vergeten. Zijn eerste liefde was in zijn herinnering een wonderlijke ervaring geweest, alsof de Heilige Maagd aan hem was verschenen. De gedachte trouwens, dat Laura zich alleen voor hem als maagd had geopenbaard, deed hem goed. Hij had van haar gekregen, wat zij niemand daarna nog kon geven. In de letterlijke zin misschien een verachtelijke gedachte, maar Frank had zichzelf aangepraat, dat hij toch wel heel bijzonder voor haar moest zijn geweest, omdat zij hem haar eerste liefde gaf. Die gedachte had Frank nog vaak gekoesterd en hij dacht, ook toen hij al lang getrouwd was, nog vaak aan Laura. Hij had zelfs een keer haar adres via een ingewikkeld kanaal achterhaald en had op het punt gestaan haar op te zoeken. En toen zijn dochter geboren werd, moest hij denken aan de vader van Laura en vroeg hij zich af, of hij ook zo'n vader zou worden.

Frank moest nog een half uurtje rijden en hij werd wat opgewonden. Hij voelde zich een beetje een slechte huisvader, die vrouw en kind in de steek had gelaten om zijn grote liefde op te zoeken. Zijn vrouw had het hem geheel niet

kwelijk genomen dat hij plotseling wegging. Zij had hem zelfs aangespoord, omdat zij wel wist hoeveel Laura nog steeds voor Frank betekende. Frank had zo af en toe wel eens opgemerkt, als daar aanleiding toe was, dat hij zich afvroeg hoe het met Laura ging. Zijn vrouw had Laura nog eens ontmoet en ook toen kon Frank zich niet bedwingen om over haar te blijven doorvragen. Op de een of andere manier voelde hij zich verantwoordelijk voor Laura. Hij dacht soms dat zijn onterechte jaloezie van destijds haar misschien geschaad zou hebben en had dan de behoefte om zich van het tegendeel te overtuigen door haar te spreken. Een keer had hij het idee gehad om een advertentie in de krant te zetten waarin hij Laura opriep hem te laten weten hoe het met haar ging. Hij had echter steeds het gevoel dat Laura hem al lang vergeten was en dat zij boos zou worden als hij contact met haar zou zoeken. En dat zou juist het tegenovergestelde zijn van wat hij wilde.

Nu was de vraag toch wel van belang of Laura naar hem had gevraagd, of dat haar moeder in hem een laatste uitweg zag om Laura van de ondergang te redden en Frank dus uit eigen beweging had ingeschakeld. Afhankelijk van het antwoord op die vraag zou Frank zich toch bij de ontmoeting moeten opstellen. Maar Frank wist het niet, dus moest hij maar afwachten of hij welkom zou zijn.

Als Frank ergens naar toe ging waar hij nog nooit eerder geweest was, maakte hij zich ongewild een voorstelling van de onbekende stad, of van het gebouw. Dat kwam waarschijnlijk doordat hij meestal tevoren telefonisch contact had met degenen met wie hij een afspraak maakte en zich had aangeleerd om bij het telefoongesprek zich een bepaalde